

สารน่ารู้เรื่องน้ำ

โดย ส่วนส่งเสริมการมีส่วนร่วม
สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน



ลุ่มน้ำสะแกกรัง

สวัสดีค่ะ พบกับ“สารน่ารู้เรื่องน้ำ” บน website ของกรมทรัพยากรน้ำอีกครั้งนะคะ ซึ่งเรามีเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งสาระความรู้ต่างๆ ที่น่าสนใจมาฝาก เช่นเคยค่ะ ครั้งนี้พบกับเรื่อง **ลุ่มน้ำสะแกกรัง** ถ้าหากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะ หรือมีเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับพวกเราชาว ทน. ก็ส่งข้อมูลมาได้ที่ E – mail Address : chalisa1990@gmail.com พบกันใหม่ คราวหน้ากับเรื่องราวดีๆ มีสาระเหมือนเช่นเคยกับ “สารน่ารู้เรื่องน้ำ” ค่ะ

31 มีนาคม 2565

ลุ่มน้ำสะแกกรัง

สภาพพื้นที่ลุ่มน้ำสะแกกรังเป็นลุ่มน้ำที่ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศไทย มีพื้นที่ลุ่มน้ำรวมทั้งสิ้น 4,906.53 ตร.กม. ประกอบไปด้วยลุ่มน้ำสาขา จำนวน 4 ลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ ลุ่มน้ำสาขาน้ำแม่वंก มีพื้นที่ 1,031.54 ตร.กม. คิดเป็น 21.02% ลุ่มน้ำสาขาคลองโพธิ์ มีพื้นที่ 1,174.09 ตร.กม. คิดเป็น 23.93% ลุ่มน้ำสาขาห้วยทับเสลา มีพื้นที่ 755.24 ตร.กม. คิดเป็น 15.39% และลุ่มน้ำสาขาน้ำแม่สะแกกรังตอนล่าง มีพื้นที่ 1,945.66 ตร.กม. คิดเป็น 39.65% (กรมทรัพยากรน้ำ, 2554) พื้นที่ส่วนใหญ่ครอบคลุม 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ และอุทัยธานี โดยบริเวณทิศตะวันตกของลุ่มน้ำเป็นเทือกเขาสูงและเป็นต้นน้ำของลำน้ำสาขาที่สำคัญหลายสาย ได้แก่ ห้วยแม่वंก ห้วยคลองโพธิ์ และห้วยทับเสลา ต้นกำเนิดของลำน้ำสะแกกรัง คือ เทือกเขาโมโกจู ซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดตากและนครสวรรค์ ทางด้านต้นน้ำของลำน้ำสาขาทั้ง 3 สายนี้ จะมีความลาดชันค่อนข้างมาก และค่อยลาดเทลงจนไหลออกสู่ทุ่งราบของแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านตะวันออกของลุ่มน้ำ ลำน้ำสาขาซึ่งเป็นต้นกำเนิดของลำน้ำสะแกกรัง คือ ห้วยแม่वंก ไหลผ่านอำเภอแม่वंก และอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มาบรรจบกับห้วยคลองโพธิ์ ซึ่งไหลมาจากเทือกเขาแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดนครสวรรค์และอุทัยธานี กลายเป็นน้ำตกแดดแล้วไหลลงมาบรรจบกับห้วยทับเสลาในเขตอำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ไหลเข้าเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์เลียบผ่านภูเขาสะแกกรัง จึงได้ชื่อว่าแม่น้ำสะแกกรัง ก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาทางตอนเหนือของเขื่อนเจ้าพระยา

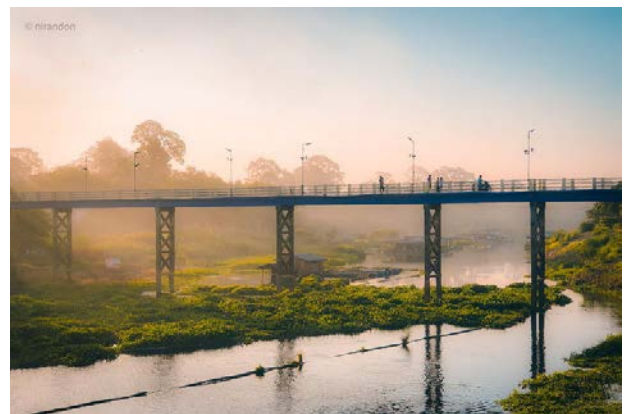


สภาพภูมิประเทศ

ลุ่มน้ำสะแกกรังมีลักษณะการวางตัวของลุ่มน้ำตามแนวตะวันตก – ตะวันออก อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14° 25′ เหนือ ถึงเส้นรุ้งที่ 15° 08′ เหนือ และระหว่างเส้นแวงที่ 99° 05′ ตะวันออก ถึงเส้นแวงที่ 100° 05′ ตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับลุ่มน้ำปิง
ทิศใต้ ติดกับลุ่มน้ำท่าจีน
ทิศตะวันออก ติดกับลุ่มน้ำเจ้าพระยา
ทิศตะวันตก ติดกับลุ่มน้ำแม่กลอง

สภาพลุ่มน้ำทางทิศตะวันตกของลุ่มน้ำเป็นเทือกเขาสูงและเป็นต้นน้ำของลำน้ำสาขา มีความลาดชันค่อนข้างมาก และค่อยลาดเทลงจนไหลออกสู่ทุ่งราบของแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านตะวันออกของลุ่มน้ำ



ลุ่มน้ำสะแกกรัง มีเขตพื้นที่ครอบคลุมในท้องที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จังหวัดกำแพงเพชร

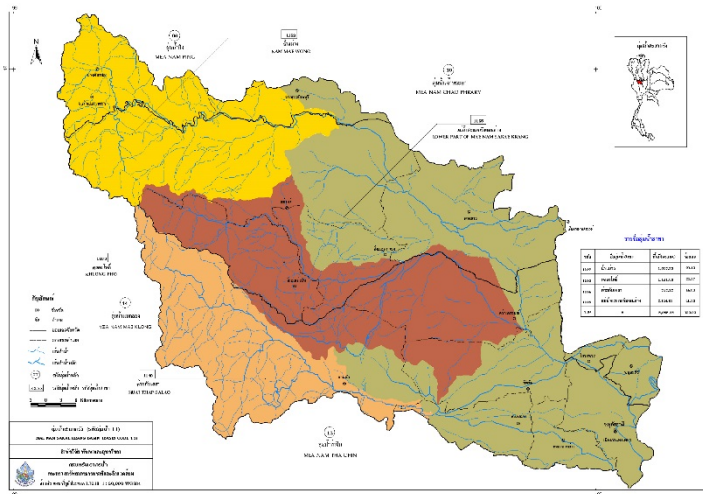
- (ก) อำเภอชาณุวรลักษบุรี ในพื้นที่บางส่วนของตำบลบ่อถ้ำ ตำบลปางมะค่า และตำบลวังชะพลู
- (ข) อำเภอปางศิลาทอง ในพื้นที่บางส่วนของตำบลปางตาไว

(๒) จังหวัดนครสวรรค์

- (ก) อำเภอชุมตาบง และอำเภอแม่เปิน
- (ข) อำเภอโกรกพระ ในพื้นที่ตำบลหาดสูง และในพื้นที่บางส่วนของตำบลโกรกพระ ตำบลเนินแก้ว และตำบลเนินศาลา
- (ค) อำเภอพยุหะคีรี ในพื้นที่บางส่วนของตำบลน้ำทรง และตำบลยางขาว
- (ง) อำเภอแม่वंก ในพื้นที่ตำบลเขาชนกัน ตำบลแม่เลย์ และตำบลแม่वंก และในพื้นที่บางส่วนของตำบลวังชาน
- (จ) อำเภอลาดยาว ในพื้นที่ตำบลมาบแก ตำบลวังม้า ตำบลวังเมือง ตำบลสร้อยละคร และตำบลห้วยน้ำหอม และในพื้นที่บางส่วนของตำบลลาดยาว ตำบลศาลเจ้าไก่ต่อ ตำบลสระแก้ว ตำบลหนองนมวัว และตำบลหนองยาว

(๓) จังหวัดอุทัยธานี

- (ก) อำเภอทัพทัน และอำเภอสว่างอารมณ์
- (ข) อำเภอเมืองอุทัยธานี ในพื้นที่ตำบลดอนขวาง ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลน้ำซึม ตำบลเนินแจง ตำบลโนนเหล็ก ตำบลสะแกกรัง ตำบลหนองแก ตำบลหนองเต่า ตำบลหนองไผ่แบน ตำบลหนองพังค่า และตำบลอุทัยใหม่ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลเกาะเทโพ ตำบลท่าซุงและตำบลหาดทอง
- (ค) อำเภอลานสัก ในพื้นที่ตำบลน้ำรอบ และตำบลประดู่ยืน และในพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งนางาม ตำบลป่าอ้อ ตำบลระบำ และตำบลลานสัก
- (ง) อำเภอหนองขาหย่าง ในพื้นที่ตำบลดอนกลอย ตำบลท่าโพ ตำบลทุ่งพิ้ง ตำบลหนองไผ่ ตำบลหมกแถว และตำบลห้วยรอบ และในพื้นที่บางส่วนของตำบลดงขวาง ตำบลหนองขาหย่าง และตำบลหลุมเข้า
- (จ) อำเภอหนองฉาง ในพื้นที่ตำบลทุ่งพง ตำบลบ้านเก่า ตำบลหนองฉาง ตำบลหนองสรวง และตำบลอุทัยเก่า และในพื้นที่บางส่วนของตำบลเขากวางทอง ตำบลทุ่งโพ ตำบลหนองนางนวล และตำบลหนองยาง

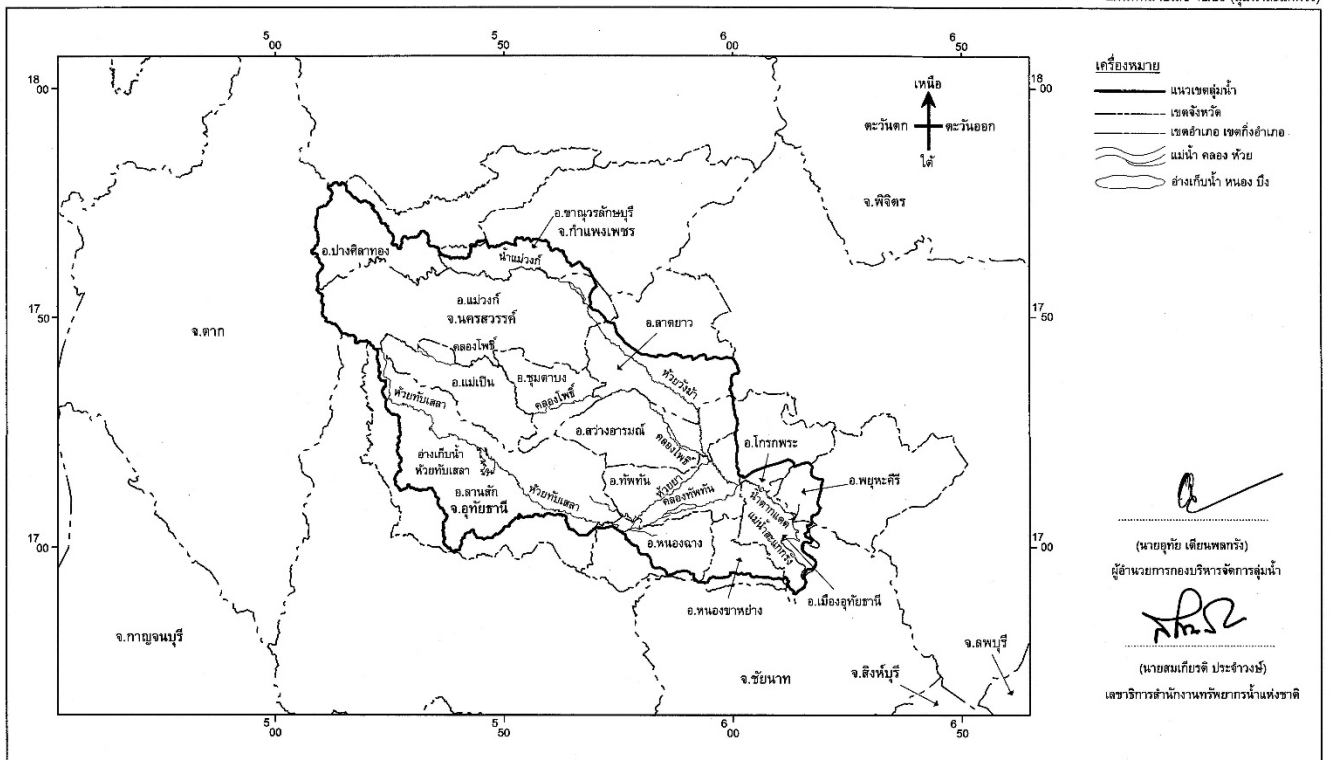


แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา
กำหนดลุ่มน้ำ
พ.ศ. 2564

มาตราส่วน 1:750,000

0 20 40 กิโลเมตร

แผนที่ย้ายหมายเลข 12/23 (ลุ่มน้ำตะแบกศรี)



ที่มา : <http://water.dwr.go.th/wro2/index.php/th/2018-05-04-04-13-04/2018-05-04-04-14-54>

พระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔



สารานุกรมเรื่องน้ำ